

**A Nagyatádi Járásbíróság
v é g z é s e,
m ó d o s í t o t t i n d í t v á n y a
az Alkotmánybírósághoz**

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		
Ügyszám: III/ 0 2 2 9 6 - 2 / 2023		
Érkezett:		2023 DEC 08.
Érkezés módja		
☒ POSTÁN	☐ @	EGYÉB:
Példány:	Melléklet:	Kezelőiroda:
1		<i>20</i>

Az ügy száma: 3.P.20.312/2023/7.szám

A per tárgya: közüzemi díjtartozás

Rendelkező rész:

A bíróság az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (Abtv.) 25. § (1) bekezdése alapján az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja értelmében hivatalból kezdeményezi az Alkotmánybíróságnál az alábbi jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását a rendelkezés megsemmisítése mellett.

A bíróság az Alkotmánybíróság III/2296-1/2023. sorszámon 2023. november 6-án kelt és 2023. november 10-én kézbesített felhívására tekintettel a 4. sorszámú végzését az alábbiak szerint m ó d o s í t v a

i n d í t v á n y o z z a

annak a megállapítását, hogy a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) Pp. 617. §-a ellentétes az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésével és sérti ezen alaptörvényi rendelkezésbe foglalt jogorvoslathoz való jogot. Ezért az indítványozó bíróság kéri az Alkotmánybíróságot, hogy a Pp. 617. § első mondatának „legalább négy órán át” szövegrészét határozatának közzétételével egyidejűleg semmisítse meg és rendelje el a Pp. 617. § alaptörvényellenes mondatrészének alkalmazási tilalmát jelen peres ügyben.

A bíróság – a Főtitkár Úr kérésének eleget téve – tájékoztatja a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy nem tartja fenn a 4. sorszámú végzés (indítvány) rendelkező részében írt 2. és 3. pontja szerinti kérelmeit.

A végzés nem fellebbezhető.

I n d o k o l á s

A peres eljárás rövid ismertetése

- [1] A felperes közüzemi díjtartozás megfizetésére kérte kötelezni az alperest fizetési meghagyásos eljárásban.
- [2] Alperesi ellentmondás folytán az ügy perré alakult. A közjegyző [REDACTED] sorszámú, 2023. szeptember 20-án kelt átírata szerint a felperes részére 2023. szeptember 13-án került szabályszerűen kézbesítésre a perré alakulást megállapító határozat. A közjegyző egyidejűleg tájékoztatta a feleket a fizetési meghagyásos eljárásról szóló 2009. évi L. törvény (Fmtv.) 11. § (3) bekezdése szerint arról, hogy az elektronikus ügyintézés és bizalmi

szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény (E-ügyintézési tv.) alapján elektronikus ügyintézésre kötelezett egyéb személy beadványát kizárólag elektronikus úton terjesztheti elő. (Kivéve, ha a 10. § (3) bekezdése értelmében beadványához papír alapú mellékletet csatol.)

- [3] A Pp. XLVI. fejezete az elektronikus kapcsolattartás körében arról rendelkezik (Pp. 604. § utaló szabály), hogy e törvény rendelkezéseit az elektronikus kapcsolattartás során az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.
- [4] A Pp. 611. § értelmében a képviselő elektronikus kapcsolattartás esetén a keresetet tartalmazó irat mellékleteként csatolja az elektronikus okiratként rendelkezésre álló meghatalmazást.
- [5] A Pp. 612. §-a szerint elektronikus kapcsolattartás során a határidő elmulasztásának következményeit – a napokban megállapított határidő esetén – nem lehet alkalmazni, ha a bírósághoz intézett beadványt legkésőbb határidő utolsó napján elektronikus úton, az informatikai követelményeknek megfelelően előterjesztették. A bírósági ügyvitel szabályairól szóló 14/2002 (VIII.1.) IM rendelet (Büsz.) 75/C. § (5b) bekezdés szerint a beadvány akkor tekinthető benyújtottnak, ha az informatikai rendszer befogadás-visszaigazolást küldött. Ezzel összhangban a bíróságok egységes iratkezelési szabályzatáról szóló 17/2014.(XII.23.) OBH utasítás 62. § (4) bekezdése szerint a központi kézbesítési rendszeren keresztül érkezett küldemény érkezésének időpontja az az időpont, amelyről a bíróság informatikai rendszere befogadás-visszaigazolást küldött.
- [6] A Pp. 617. §-a és rPp. 394/G. § (10) bekezdése üzemzavar, illetőleg üzemszünet esetén a határidő számításáról akként rendelkezik többek között, hogy a napokban megállapított határidőbe nem számít bele az a nap, amely során legalább 4 órán át jogszabályban meghatározottak szerinti üzemzavar, vagy üzemszünet állt fenn.
- [7] Perbeli esetben a keresetet tartalmazó irat és az eljárási illeték megfizetésére nyitva álló határidőre vonatkozó törvényi 15 napos eljárási határidő 2023. szeptember 14-én 00 óra 00 perc 01 másodperckor kezdődött, és 2023. szeptember 28-án éjfélkor lejárt. Az Üzemzavarnaptár szerint a fenti időtartamban 2023. szeptember 14-én és 2023. szeptember 18-án volt üzemzavar. Egyik napon sem eredményezett azonban a karbantartás napi 4 órát elérő üzemkiesést.
- [8] Jelen ügy folyamatban van az indítványozó járásbíróság előtt.
- [9] Az indítványozó járásbíróságnak jelen ügyben az iratok benyújtása körében kellett alkalmaznia a Pp. 617. § rendelkezéseit, amikor a peres felek nyilatkozatának hatályossága tekintetében kellett pervezetési döntést hoznia. Ebben a körben észlelte az indítványozó járásbíróság, hogy az alkalmazandó jogszabály a peres felek eljárási jogaira, perbeli joggyakorlására közvetlen kihatással van, jogorvoslati jogát közvetlenül érinti és azt adott esetben hátrányosan korlátozza, amelynek indokoltsága kétséges. Azaz a sérelmezett jogszabályi rendelkezést az indítványozó bírónak az előtte folyamatban lévő 3.P.20.312/2023. számú egyedi eljárásban alkalmaznia kell. Mivel ebben az ügyben 2023. szeptember 14-én és 2023. szeptember 18-án volt üzemkiesés az elektronikus kapcsolattartást szabályozó rendszerben, a jogorvoslati idő alatt, azt kellett ezeken a napokon vizsgálnia a bíróságnak, hogy a 4 órás üzemzavart elérte-e az üzemkiesés ideje. Az alkalmazás módja: indirekt bizonyítás. A Pp. 617. §-a nemcsak akkor alkalmazandó, ha a 4 órát eléri vagy meghaladja az üzemkiesés, hanem akkor is, ha azt nem éri el. Önmagában az üzemkiesés vizsgálata már a jogszabály alkalmazását jelenti. A módosított indítvány [10] bekezdése szerint a 3.P.20.126/2023. számú ügy esetbeli szempontból azonos a 3.P.20.312/2023. számú eljárással. Egyik ügyben sem volt az utolsó napon üzemszünet, az Üzemzavarnaptár szerint.

A bírói indítványt támogató további tényállás

- [10] Engedje meg a Tisztelt Alkotmánybíróság, hogy egy párhuzamos esetet is bemutasson az indítványozó. Ez a peres eljárás ugyan nem képezi jelen bírói indítvány tárgyát, viszont

kellőképpen bemutatja, hogy az indítvány által érintett jogszabály a jogorvoslati jogot aránytalanul és hátrányosan érinti.

- [11] Felperes és alperes között 3.P.20.126/2023. számon sérelemdíj megfizetése iránt indult peres eljárás a 4. sorszámú ítélettel 2023. május 18-án befejezést nyert a Nagyatádi Járásbíróságon elsőfokon. Az ítélet nem jogerős, ellene jogi képviselője útján fellebbezéssel élt a felperes, határidőn túl. Egyidejűleg előterjesztett igazolási kérelmében előadta, hogy 2023. július 7-én a fellebbezésre nyitva álló utolsó határnapon nem tudta a fellebbezését elektronikus kapcsolattartásra kötelezett képviselőként elektronikus úton elküldeni, mert 2023. július 7. 20 óra 21 perc és 2023. július 8. 2 óra 27 perc között a Kormányzati Ügyfélvonal Igazgatóság által kiállított igazolás szerint üzemszünet állt fenn. Négy órát meghaladó, folyamatos időtartamban.
- [12] Ezzel szemben az Üzemzavarnaptár szerint sem 2023. július 7-én, sem az azt követő napon nem volt üzemzavar, nemhogy 4 órát elérő, hanem egyáltalán nem került naplózásra üzemkiesési esemény.
- [13] Ezen párhuzamos ügy közvetlen bemutatása és alátámasztása annak, hogy a Pp. 617. § alkalmazása a polgári peres eljárásokban általános és széles körű szabályként érvényesül a jogi képviselőkkel eljáró peres felek esetében, s az itt meghatározott tényállás közvetlenül érinti a peres felek perbeli jogainak gyakorlását, különös tekintettel a jogorvoslati jogaikra.

Az indítvány indokai – alaptörvény-ellenesség

- [14] Az indítványozó bíróság alapvetően rögzíteni kívánja, hogy az elektronikus kapcsolattartás a polgári peres eljárásban immár uralkodó és csak kivételesen, jogi képviselővel nem rendelkező peres felek esetében szokott előfordulni a papír alapú, postai úton történő kapcsolattartás. Tekintettel arra, hogy ott, ahol nem kötelező a jogi képviselet, a peres felek túlnyomó részben – az anyagi és különösen az eljárásjogi szabályok összetettsége miatt is – jogi képviselőt vesznek igénybe, így szükségszerű a jogi képviselet esetében kötelező elektronikus kapcsolattartás igénybevétele is.
- [15] Az indítványozó bíróság álláspontja szerint amennyiben valamely bírósági eljárás esetében kötelezően igénybe veendő technológiai megoldás kerül előírásra, úgy az Alaptörvény B. Cikk (1) bekezdésében rögzített jogállamiság követelménye, valamint az Alaptörvény XXVIII. Cikk (1) bekezdésében megállapított követelményrendszer megkívánja, hogy a jogi szabályozás biztosítsa a kötelezően igénybe veendő technológiai megoldás üzemeltetési kereteit a bíróságok részére a lehető legmagasabb technológiai színvonalon.
- [16] Az Alaptörvény indítványban hivatkozott rendelkezései: „B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.” „XV. cikk (1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.” „XXIV. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.” „XXVIII. cikk (7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”
- [17] Természetesen minden technológiai rendszer feltételez hibalehetőségeket, így a bíróságok és a peres felek esetében is fennáll annak lehetősége, hogy műszaki akadályoztatás miatt a rendszer nem lesz igénybe vehető. Amennyiben ez a műszaki hiba az ügyfél oldalán áll fenn, úgy ennek következményeit köteles ő viselni, viszont amennyiben maga az elektronikus kapcsolattartás bírósági oldalon fennálló keretrendszerében jelentkezik műszaki hiba, úgy annak következményeit és hátrányait a peres fél nem viselheti.
- [18] Ugyanígy nem viselheti az egyenlőtlenség terhét perbeli esetben a felperes (XV. cikk (1) bekezdés), hiszen az alperes személyesen jár el, és így elektronikus kapcsolattartásra nem kötelezett félként a Pp. 617. §-ában jelentkező korlátozás hiánya miatt jogorvoslati előnyt

élvez az elektronikus kapcsolattartásra kötelezett felperes kárára („XXIV. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék.”).

- [19] Az előbb leírt gondolatmenet képezi jelen indítvány tárgyát képező Pp. 617. § szabályozási hátterét. A jogalkotó az esetlegesen felmerülő rendszerhiba esetére úgy rendelkezik, hogy az a peres fél részéről az adott napra nézve akkor eredményez mentesülést, amennyiben a hiba az adott naptári napon belül legalább 4 órán keresztül fennáll.
- [20] Nem vitatható jogszabályi rendelkezés a 4 óra időtartamot elérő üzemszünet esetén az adott nap számításának negligálása. Az sem vitás, hogy az iratelőterjesztési, jogorvoslati határidő körében az Alaptörvény rendelkezéseivel összhangban kell állnia a Pp. határidő számítására vonatkozó szabályainak. Az indítványozó bíróság álláspontja szerint a 15 napos iratelőterjesztési/fellebbezési határidő helyes értelmezése az, hogy legalább 15 nap a fellebbezési határidő, s ugyanez vonatkozik az esetleg rövidebb, 3 vagy 8 napos határidőkre is. Garanciális követelmény: rövidebb nem, de hosszabb tartamú lehet a jogorvoslati határidő. (Amellett, hogy a fellebbezési határidő maximalizálása szintén a jogbiztonságot szolgálja.)
- [21] Ha a határidő utolsó napján naplózásra okot adó üzemkiesés történik 4 órát el nem érő időtartamban, az csökkenti a teljes 15 napos fellebbezési, iratelőterjesztési határidő tartamát. Alaptörvényellenes és alapjogi korlátozást tartalmaz, amennyiben alacsonyabb szintű jogszabály előírása szerint csorbul az alaptörvényi jogorvoslati lehetőség.
- [22] Jelenleg ez a törvényi állapot és a gyakorlati eshetőség fennáll jelen indítvány alapját képező, folyamatban lévő eljárásban is.
- [23] Az indítványozó bíróság a szabályozás bemutatáskor leírt másik ügyben észlelte, hogy a Kormányzati Ügyfélvonal Igazgatóság által kiállított igazolás szerint 2023. július 7-én 21 óra 21 perctől 24 óra 00 percig kevesebb mint 4 óra, mintegy 3 óra 39 perc telt el. Egy napon. Éjfél után a következő nap kezdődött, hiába üzemszünettel, az új napnak számít.
- [24] Értelemszerűen 4 órán belüli időtartammal rövidült a felperes törvényi jogorvoslati határideje. Mert az adott, lejáratí nap, nem eshet ki a határidőszámításból; így rendelkezik a Pp. 617. §-a, illetve a hatályban volt 1952. évi III. törvény (rPp.) 394/G. § (10) bekezdés mellett a Büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC törvény (Be.) 154. § (2) bekezdése is.
- [25] A módosított indítvány már nem tartalmaz kérelmet a két utóbbi jogszabályhely körében.
- [26] Az indítványozó bíróság álláspontja szerint a Pp. 617. § rendelkezései több szempontból is sértik az Alaptörvény XXVIII. Cikk. (7) bekezdését az alábbiak szerint.
- [27] Önmagában az a szabályozási szempont alaptörvény-ellenességet eredményez, hogy a bíróság oldalán működő, kötelezően igénybe veendő műszaki rendszer üzemeltetési hibája bármilyen mértékben is a peres felek mulasztását eredményezheti és az alól nem mentesülhetnek. Az indítványozó bíróság nem lát olyan indokot, amely ezt a szabályozást önmagában alaptörvény-konformmá tudná tenni, amely alapján a peres felek jogorvoslathoz való joga korlátozható lenne.
- [28] Amennyiben ez az álláspont nem kerül elfogadásra, úgy a támadott Pp. 617. § rendelkezése több szempontból is aránytalan korlátozást tartalmaz és önkényes. Nincs semmilyen indok arra, hogy miért kellene az üzemzavarnak vagy üzemszünetnek elérnie a 4 órás időtartamot ahhoz, hogy az a peres fél oldalán méltányolható körülményként jelentkezzen és határidőmódosítást eredményezzen. Ugyanígy önkényes és aránytalan korlátozás annak a feltételezése, hogy az eljárásban nyitva álló határidő minden napján ugyanazon hatással bír az üzemzavar vagy üzemszünet a felek joggyakorlására. A határidő utolsó napján fennálló bármilyen üzemzavar önmagában akadályozza a peres felet a perbeli jogainak gyakorlásában és jogorvoslati jogát aránytalanul korlátozza, míg a határidő első napján, vagy közben jelentkező üzemzavar vagy üzemszünet kihatása lényegesen alacsonyabb szintű.
- [29] Ezzel együtt az Alaptörvényben biztosított jogorvoslati jogának teljes törvényi tartalmú gyakorlásától senki sem fosztható meg, és az nem is korlátozható ugyanazon, vagy

ugyanolyan szintű jogforrásban (hasonló tényállás 3111/2021. (IV. 14.) AB határozat jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapításáról).

- [30] Alaptörvénnyel összhangban álló rendelkezés az lehetne, ha a határidő lejáratí napján a norma nem tolerálna üzemzavart. Azaz, üzemszünettel érintett lejáratí nap esetén azon következő napon jár le a határidő, amelyen üzemkiesés nem fordul elő. Hiszen megtörténhet az jelenleg, hogy a határidő lejáratí napjáig nincsen üzemzavar, így nem hosszabbodik meg a 4 órás szabályra való tekintettel a határidő, és az utolsó napon fennálló 3,5 óra üzemszünet akadályozza a perorvoslati alapjogot.
- [31] Mindezek alapján az indítványozó bíróság szerint sérti a peres felek jogorvoslathoz való jogát a Pp. 617. § első mondatának azon rendelkezése, amely az üzemzavar vagy üzemszünet fennállását legalább 4 órán keresztül kívánja meg a határidő hosszabbításához, ezért a rendelkező részben foglalt szövegrész megsemmisítését indítványozza.
- [32] További kérdésként merül fel az indítványozó bíróság részéről a Pp. 617. § alaptörvény-konform alkalmazásának kerete.
- [33] Kérdésként merül fel, hogy a jogalkotó rábízhata-e a jogalkalmazó szubjektív értékrendjére az igazolási kérelem pozitív elbírlását akkor is, ha objektíve egyfelől a felperes a fellebbezését benyújthatta volna korábban, másrészt a jogszabály szerinti 4 órás üzemkiesés ténylegesen nem valósult meg. Legalábbis az OBH közlése szerint az elektronikus kapcsolattartást biztosító informatikai rendszerek működtetésében felmerült üzemszünettel összefüggésben a NISZ Zrt. tájékoztatása alapján a Központi Azonosítási Ügynök kiszolgálását biztosító hálózati eszközök karbantartása miatt nem volt üzemkiesés a felperes által hivatkozott időszakban. (Vélhetően a két nyilvántartás rendszertelenül, folyamatosan ellentétes adatokat szolgáltatathat. Amelynek jogkövetkezménye: jogbizonytalanság. Nem tudható, hogy a bírónak melyik időpontot kell elfogadnia döntése során, emellett a jogkereső fél is bizonytalan lehet abban, hogy a jogalkalmazó mi alapján határoz.)
- [34] Kérdés az is, hogy a jogalkotó kötelezettsége egyértelmű jogszabályi környezet megteremtése határozott normaszöveggel, annak érdekében, hogy a jogkereső és a jogalkalmazó számára pontosan nyomon követhető, ellenőrizhetően kiszámítható legyen a határidőszámítás módja. Lehetőségében áll-e, feladata-e a törvényhozónak a jogorvoslati határidő körében a jogbiztonság megteremtése határozott és pontos, alaptörvénykonform megfogalmazással.
- [35] **Zárórész**

Nagyatád, 2023. december 5.

